

Olaf Boschman • PP

12 uur 1 reactie

ACHTERGROND

Pensioenfonds DSM maakt interne notitie openbaar na ophef

Een interne notitie over verloop van de dekkingsgraad kreeg na een artikel in NRC zo'n 'geheimzinnige status' dat pensioenfonds DSM besloot die openbaar te maken, zegt voorzitter Edith Schippers. Voor een groep gepensioneerden bewijst de notitie een 'bewust en stelselmatig uithollen' van het fonds.

Bewaren

'Ik blijf het gek vinden conclusies openbaar te maken die we als fondsbestuur niet zelf delen', zegt Edith Schippers, voorzitter van pensioenfonds DSM Nederland (PDN) en president van DSM Europa, over een interne notitie die het fonds vandaag op zijn website zet. Het gaat over een notitie uit april 2019 van de afdeling Pensioen & Actuariële advisering van uitvoerder DSM Pensioen Services voor bestuur van het onds, sociale partners en het pensioencomité van de onderneming.

Sjabloon herstelplannen

De notitie beschrijft het verloop van de dekkingsgraad van PDN van 2006 tot en met 2018. In die periode daalde de dekkingsgraad 37%-punt, van 142% naar 105%. Naar opzet van het sjabloon dat fondsen gebruiken bij hun herstelplannen staat in de notitie welke factoren hebben bijgedragen aan de daling.

Locatie van DSM in Delft. ANP / Laurens van Putten

Verder doet de notitie enkele ‘(voorzichtige) constatering’, waaronder dat vergeleken met een ‘gemiddeld ondernemingspensioenfonds’ PDN een dekking heeft die 10% tot 15% lager ligt. Een andere constatering is dat PDN een groter dan gemiddelde indexatieachterstand heeft. ‘Over de duim genomen heeft PDN daarmee een achterstand van ruim 20%-punt dekkinggraad op een gemiddeld ondernemingspensioenfonds’, zo staat in de notitie.

Bij de constatering staat verder dat het fonds tussen 2006 en 2010 te weinig premie ontving en dat het geen financiële compensatie kreeg bij de overstap van db naar cdc. Deze factoren zouden voor het grootste deel verklaren waarom de dekking van PDN lager ligt dan die van andere ondernemingspensioenfonds, aldus de notitie.

‘We hadden een analyse van de dekkinggraad gevraagd en kregen ongevraagd een vergelijking met andere pensioenfonds’, zegt Schippers over die constatering.

Vergelijkingen met andere fondsen gaan volgens haar mank, alleen al omdat regelingen verschillen en ambities anders kunnen zijn. Ook stapte PDN in 2006 als één van de eerste fondsen over naar cdc en was de dekkinggraad bij de overstap met 142% zo hoog ‘dat het idee dat dat kon inklappen niet leefde bij partijen’. ‘De kredietcrisis in 2008 maakte het anders.’

Veel andere ondernemingen stapten ná 2008 over op cdc en gaven hun fonds toen een bruidsschat mee. ‘We hebben als bestuur die conclusies nooit onderschreven en je kunt ons om die reden niet kwalijk nemen dat we hem niet hebben verspreid. Ik ben blij als mensen eigen initiatief nemen en medewerkers mogen hun eigen opvattingen delen, maar de conceptconclusies zijn een eigen leven gaan leiden.’

Vereniging gepensioneerden

Dat eigen leven verwijst naar de overtuiging van een groep gepensioneerden onder aanvoering van oud-manager Marius Weehuizen. Zij stellen dat hun pensioenfonds ‘bewust en stelselmatig is uitgehold’ en dat het fondsbestuur ‘bewust en stelselmatig een verkeerde voorstelling van zaken’ heeft gegeven. In de interne notitie zien zij bewijs voor die stelling.

‘Een bekentenis’, aldus Weehuizen, omdat het fonds volgens hem zelf de dalende rente, oplopende levensverwachting en vergrijzing als oorzaken aanwijst voor de gedaalde dekkinggraad.

Mondelinge toezegging steun pensioenfonds

Vorige week vrijdag publiceerde NRC een verhaal over DSM en zijn pensioenfonds. Strekking: Pensioenfonds DSM Nederland (PDN) staat er slechter voor dan andere ondernemingspensioenfonds, omdat de onderneming heeft nagelaten bij te storten bij de overgang naar cdc en vanwege premiekortingen.

Het uitblijven van stortingen zou in strijd zijn met een mondelinge toezegging door de directie van DSM bij monde van voormalig directeur personeelszaken Jørgen Sørensen begin deze eeuw: als de financiële positie sterk zou verslechteren, dan zou DSM ‘niet met de rug naar het pensioenfonds’ gaan staan.

Een interne fondsnotitie uit 2019 bevestigt volgens het artikel in NRC de gang van zaken. ‘De achterstand op andere pensioenfonds wordt volgens de DSM-deskundigen voor „het grootste deel (ongeveer twee derde)” verklaard door het niet naleven van de toezegging die Jørgen Sørensen namens de directie Nederland in 2006 deed en de premiekortingen voor DSM in de jaren daarna’, schrijft de krant.

In gesprek met Pensioen Pro bevestigt Sørensen dat vakbonden is toegezegd dat de onderneming zou bijspringen als het pensioenfonds er slecht voor staat, al was dat in die tijd moeilijk voorstelbaar. 'We waren een van de sterkste fondsen van NL met een dekkingsgraad van meer dan 150%.' Desondanks besloot hij namens de directie een toezegging te doen. 'Wij kunnen geen garanties geven voor eeuwigheid en toekomst, maar we gaan niet met de rug naar het pensioenfonds staan', formuleert Sørensen het aan de telefoon.

Afspraak met sociale partners over premiekorting

Volgens fondsvoorzitter Edith Schippers had die toezegging betrekking op de premie. Ze verwijst naar notulen van een vergadering van 12 juli 2005 waarin staat dat DSM niet met de rug naar het fonds gaat staan als de premie niet volstaat; DSM zal dan welwillend kijken naar de mogelijkheden.

Het premietekort waarover de notitie schrijft is het gevolg van een korting op de premie die voortvloeit uit afspraken tussen fonds en sociale partners, aldus Schippers. Bij een dekkingsgraad van zo'n 135% of hoger zou DSM een korting op de premie krijgen van maximaal €127 mln.

Rijnlandse model

Sørensen vertrok in 2006 bij DSM en, in zijn woorden, 'langzamerhand is het pensioenfonds in de versukkeling geraakt door interne en externe omstandigheden'.

De versukkeling is in gang gezet onder leiding van oud-topman Feike Sijbesma, meent Sørensen. Onder zijn leiding heeft DSM afscheid genomen van het Rijnlandse model met oog voor 'alle stakeholders' en sindsdien heeft de onderneming slechts oog voor het belang van de aandeelhouders, getuige onder meer de inkoop van eigen aandelen, zegt hij. 'Als het nou een verlieslatend bedrijf zou zijn, dan heb je een andere situatie. Maar DSM maakt keurige winsten en waarom laat het dan na wat het altijd heeft gedaan: ruimhartig storten in het pensioenfonds.'

Het stoort hem verder dat Sijbesma een storting voor zijn pensioen heeft gekregen. 'Dat vind ik onjuist. Twintigduizend gepensioneerde medewerkers hebben zestien jaar lang 0% indexatie gekregen, terwijl Sijbesma €2,2 mln krijgt voor zijn persoonlijk pensioenpotje, wat in een voetnootje in het jaarverslag staat gemeld.'

In oktober vorig jaar richtte hij samen met een andere oud-manager, Ton Ancion, een nieuwe vereniging voor gepensioneerden op, de **Vereniging Gepensioneerden PDN Het Alternatief**. Een van de doelen: DSM zo ver krijgen dat zij haar verantwoordelijkheid erkent en voldoende geld in het pensioenfonds stort.

Vorige week besteedde NRC aandacht aan PDN en de interne notitie (zie kader), na te zijn getipt door Weehuizen. ‘In onze stoutste verwachtingen hadden wij niet gedacht dat het zo zou gaan uitpakken’, aldus zijn vereniging op de website.

De krant noemt het een geheime notitie, maar Schippers bestrijdt dat. ‘We hebben die in eerste instantie ook niet openbaar gemaakt, omdat die zeer gedetailleerd en technisch is. Voor mensen die niet zijn ingevoerd, is het een lastige notitie. We hebben over het dekkingsgraadverloop presentaties gegeven aan het verantwoordingsorgaan, de gepensioneerdenvereniging en DSM Next, de vereniging van jongeren.’ Bovendien kon iedereen de gegevens in de notitie met een beetje moeite zelf opsporen, zegt ze.

Na de publicatie in NRC kleeft aan de notitie ‘een beetje de sfeer dat er hele geheime dingen in staan’, gaat Schippers verder. ‘Als ik had geweten dat de notitie zo’n geheimzinnige status zou krijgen, dan hadden we die vorige week al openbaar gemaakt.’

Weehuizen had openbaarmaking geëist en juicht toe dat het fonds heeft besloten dit te doen. ‘Beter laat dan nooit, al is het een beetje mosterd na de maaltijd, omdat dankzij publicaties in NRC en de Limburger al duidelijk is dat het pensioenfonds bewust is uitgehold.’

Hij blijft erbij dat het pensioenfonds een verkeerde voorstelling van zaken heeft gegeven en verwacht dat meer gepensioneerden zich zullen aansluiten bij zijn vereniging, die zo sterker staat in de strijd om bijstorting. Zijn verwachtingen? ‘Ik ben niet erg optimistisch over de bereidheid van DSM om maar enige verantwoordelijkheid te nemen.’

Dubbelrol: fondsvoorzitter en hoogste baas

Oud-DSM-manager Marius Weehuizen hekelt de dubbelrol van Edith Schippers als hoogste baas van de onderneming en voorzitter van het pensioenfonds. Hij vindt dat het fonds een onafhankelijke voorzitter had moeten hebben sinds de overstap van db naar cdc. 'Bij 66% van de fondsen is er een onafhankelijk voorzitter, bij de peergroep met andere grote ondernemingen als Philips en ING is het 100%.'

Na de publicatie in NRC kreeg hij bijval van emeritus hoogleraar corporate governance Leen Paape. 'Dat is zeer ongebruikelijk en ook onverstandig want het bestuur dient wettelijk een evenwichtige belangenafweging te doen en dat lijkt me lastig als je die rol combineert met het zijn van directievoorzitter van DSM Nederland en nu Europa', aldus Paape in een commentaar op LinkedIn.

Paritair bestuur 'uitstervend'

Van oudsher was dit gangbaar bij opf'en, reageert Schippers. 'Een paritair bestuur was gebruikelijk in pensioenland. Ja, het is een ouderwetsige manier van doen die uitstervend is. Het is geen geheim dat we ons oriënteren op de toekomst en dat er verandering en modernisering komt.' Op welke termijn is onduidelijk.

Schippers zegt desgevraagd dat ze afgelopen najaar heeft besloten af te zien van een tweede termijn als fondsbestuurder. PDN benoemt bestuurders voor vier jaar en zij mogen maximaal twaalf jaar in het bestuur zitten. In mei loopt de eerste termijn af. De beslissing heeft te maken met veranderingen in haar werk: Schippers stelt zich verkiesbaar als senator voor de VVD en haar werk verandert als gevolg van de op handen zijnde fusie met het Zwitserse Firmenich. 'Dit voorzitterschap vergt veel tijd en energie en ik wil het goed doen.'

Olaf Boschman

Meest gelezen

Bij stranden pensioenwet loopt Nederland EU-coronasteun mis

Grootste fondsen verliezen fors op renteafdekking

Accountants: extra aandacht voor evenwichtigheid indexatiebesluiten

Om te kunnen reageren moet u ingelogd zijn.

[Inloggen](#)